Ե· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1137 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 4 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1879

ԼՐԱԳԻՐ

ՅՆՈՐԷՆ ԽՄԲԱԳԻՐ ԵՒ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ
ՆԻԿ· Մ· ԹՈՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ
Ղալաթիա Բէրչէմպէ Բազար Նոր խանի դէմը Սամուր փողոց Թիւ 12

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԹԵՐԹԸ 20 ՓԲ· ԱՐԾԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ոսկեդրամ
Կ· Պոլսոյ համար

Տարեկան	ՂՂ·	100
Վեցամսեայ	»	50
Եռամսեայ	»	25

Գաւառաց, Արտասահմանաց և կամ օտար երկրի համար թղթատարութեան ծախքը բաժանորդաց վրայ է·

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մարդուս համար եթէ ամենէն անարգ բան մը կայ նէ՝ այն ալ իր գտնուած դիրքին ու պաշտօնին անարժան ընթացք մը և գործոյ մը մէջ գտնըւիլն է։

Ընթերցողք իմացան լրաթերթերէն Արզումանեան Ստեփան չը-վարդապետի Ս· Փրկչի Հիւանդանոցէն փախչիլն և այդ փախուստէն առաջ տեղի ունեցած գաղտնի թղթակցութիւնը Հասուն գերապայծառին հետ, զրոյցը արգիլմանէն ազատելու համար և Գեր· Հասունի ալ ղըրկած պատասխանը, որոյ վրայ հասաւ յիշեալ վարդապետին փախուստը։

Այն փախստեան մանրամասնութիւնքը, զորս առւ գեցինք արժանահաւատ և վաւերական աղբիւրներէ, ցոյց կ'տան թէ ինչ վատ միջոցներ ի գործ դըրուեր են յիշեալ բանտարկեալին փախուստը դիւրացնելու և ի գլուխ հանելու։

Ստեփան վարդապետ քեռորդի մ'ունենալով, սա յաճախ այցելութիւն կ'տայր վարդապետին, երբ սորա գաղտնի թղթակցութենէն յետոյ, Բերացի Հասունեան երիտասարդ մ'ալ արհեստիւ շապկաճի կ'ընկերանայ վարդապետին քեռորդւոյն հետ և կոկսին շարունակ միասին այցելել։

Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը լուր առնելով վարդապետին գաղտնի հաղորդակցութենէն, նամակ կ'գրէ Հիւանդանոցի տեսչին որ հսկողութեան միջոցներն կրկնապատկէ, նամակը եւ· գիշեր ժամը 4ին հանելով տեսչին ձեռքը, հետեւեալ առաւօտ կ'թողու հարկ եղածն ի գործ դնել, երբ առաւօտ կանուխ տեսնելով որ 2 այցելու Փրկչին դրնէն դուրս կելլեն, յայտնելով թէ նամակ առնելու եկեր են վարդապետէն, տեսուչը խոկոյն վարդապետին գտնուած Հիւանդանոցին յարկը կերթայ, և զանիկա չը գտնելով հոն Մամուրանը կ'վազէ, ուր տեղի գործաւոր տղայն ալ Մկրտիչ անուն՝ կ'յայտնէ թէ վարդապետը եկեր դուրս ելեր է, տեսուչը ուրիշ յարկ մ'ալ կերթայ, ուրկէ կիմանայ թէ վարդապետին Մամուրանը մըտնելը տեսնուեր է, իսկ դուրս ելնելը ոչ, տեսուչը նորէն Մամուրան կ'դառնայ և վերի կոտրած պատուհանը տեսնելով կիմանայ թէ վարդապետն անկէ [illegible] է։

Իսկոյն Մամուրանի գործաւոր տղան հարցաքննութեան կենթարկուի, որոյ խոստովանութիւններէն հետեւեալ պարագայներն ի վեր կելլեն։

Մամուրանի գործաւոր տըղայն, Մկրտիչ անուն, իբրև անառակ՝ Փրկիչ ղրկուած, և փախչելով նորէն բերուած 18 տարեկան պատանի մ'է, որ այժմ ամենայն հլութեամբ կ'աշխատէր Մամուրանը վարձու բըռնող տաճիկ վարպետին քով, ուրիշ 2 գործաւոր ընկերակից տղայք ալ ունենալով հետը։

Վարդապետը, շարունակ դիւրին այցելութիւններն ընելը շարունակելու պահուն, Մկըրտիչին հետ ալ մտերմութիւն մը փորձելով, պատմել կ'տայ իրեն թէ ասկէ առաջ ինչպէ՞ս և ո՞ր ճանբով փախած էր Փըրկիչէն, տղայն ալ պարզամտութեամբ կ'պատմէ եղածին պէս։ Վարդապետը տեսնելով որ Մամուրանի պատուհանէն զատ ուրիշ ապահով և յարմար ճանբայ չիկայ փախչելու, վերջին օրերս յիշեալ Բերայի շապկաճի երիտասարդին հետ միաբան իր գաղտնիքը կ'հաղորդէ Մըկըրտիչին թէ ինքը հոսկէ փախչելու կ'պատրաստուի, ուստի և փախուստը դիւրացնելու համար, Մկրտիչէն ալ օգնութիւնը կ'ուզէ։

Մկրտիչ առջի բերան դէմ կենալով, Բերացի հասունիստ երիտասարդը կըսէ թէ՝ վարդապետը ասկէ փախչելու համար արդէն ամեն բան պատրաստուած է, և եթէ ինքն Մամուրանի պատուհանը չյանձնէ՝ իրենք նաւու չուանէ սանդուխներ բերելով պատէն անդին պիտի անցնին, միայն թէ ինքը եթէ Մամուրանին պատուհանը իրենց տրամադրութեանը տալ զնէ՝ իրեն ալ այս ծառայութիւնը լիովին կ'վարձատրեն, ապա թէ ոչ թէ՝ [illegible] ինքը ձեռնունայն կ'մնայ։

Շատ մը թախանձանքներէ յետոյ, վերջապէս Մկրտիչ կը համոզուի, և կ'համաձայնի որ Մամուրանի տաճիկ վարպետին բացակայած գիշերը փախուստին գործը տեղի ունենայ, զի վարպետը շաբաթը մի անգամ իր տունը կերթայ։ Լրտեսներ դրուելով երբ կիմանան թէ տաճիկ վարպետը եւ· երեկոյ մեկներ է իր տունը, նոյն գիշերը փախստեան պատրաստութիւնը կ'տեսնեն։ Ուրբաթ առաւօտ կանուխ Մկրտիչ իր գործակից ընկերներէն մին եկեղեցի կ'ղրկէ, վարդապետն ալ միւսին ձեռքը քանի մը փարայ տալով կ'ղրկէ որ իրեն ծխախոտ առնէ բերէ, կ'մնան վարդապետն ու Մկրտիչը, նոյն պահուն դրսէն կառք մը կ'գայ կ'կենայ երկաթուղւոյ ճանբուն վրայ, յիշեալ պատուհանին դիմացօքը, կառքէն 3-4 հոգի դուրս կելնեն և կ'գան պատուհանին տակը կըսպասեն։

Նոյն միջոցին վարդապետն ալ քանի մը կտոր բան առնելով հետը, որոց մէջ կար լայնեզր գլխարկ մը և սև վերարկու մը՝ գօտիին մէկ կողմէն համրիչ մը կախուած ծայրը սև խաչով մը, (այդ ճիզուիթ կրօնաւորաց յատուկ սև զգեստն ու գլխարկը քանի մ'օր առաջ յիշեալ Բերացի հասունիստը բերեր յանձներ էր վարդապետին, որպէս զի անգամ մը ինքզինքը դուրս նետելուն պէս՝ յիշեալ զգեստը հագնի և ոչ ոք ճանաչելու ունենայ ձեռք դպչնելու իրեն,) Նշան մ'ընելուն վրայ Մկրտիչ պատուհանին ապակին կ'կոտրէ, վարդապետն ալ Մկրտիչին 2 մէճիտ տալէն յետոյ, գօտիին մէկ ծայրը պատուհանին շրջանակին կապելով միւս ծայրէն ինքզինքը վար կ'իջեցնէ, և կառքը կ'մտնեն։

[illegible] Մամուրանը [illegible] մանէ, իսկ Մկրտիչ կ'ճանբէ զանի խաբելով թէ վարդապետը դուրս ելած է, վասն զի դեռ նոր փախած ըլլալով տղան կ'կարծէ եղեր որ եթէ անմիջապէս իմացուի, իսկոյն ետեւէն մարդ հասցնելով կրնայ բռնուիլ, ուստի ժամանակ վաստըկելու համար վարդապետին, խաբեր է տեսուչը պահ մը, և այն առեն երեւան ելեր է գործը երբ փախստականն արդէն ապահով ճանբան մտեր էր։

ԱՐԴ, այս պարագաներն իմանալով մարդ, բնականաբար պիտի ստիպուի մակաբերել ու հետեւցնել թէ, գործոյն մէջ Բերայի Շապկաճի և ուրիշ մի քանի սինլքոր հասունեանք իբր դերակատար գտնուելնուն հակառակ, այս փախստեան գործը աւելի բարձր տեղէ մը թելադրուած ու պատրաստուած է, զի ինչո՞ւն պէտք շապկաճի մը և կամ իրեն պէս մի քանի քանի ուրիշ անձանց, որք այդքան ջանք և ճիգ թափեն՝ եկեղեցւոյ օրինաց հակառակ գործելուն համար կարգազուրկ եղած, և պատժոյ համար Հիւանդանոցը արգիլեալ մեղապարտ և յանցաւոր հայ վարդապետ մը փախցնելու, որոյ ոչ հոն մնալէն իրենց վնաս մ'ունէր, և ոչ ալ փախուստը իրենց այնքան մեծ շահ մը կ'բերէր։

Մինչդեռ կայ սուզիւ աւելի բարձր ձեռք մը, աւելի բարձր մարմին մը, որն որ Հայ ժողովրդեան եկեղեցական մ'առևիքն կոչուած ըլլալը՝ կրնայ մեծամեծ փառքի և գործունէութեանը իբր ապացուցիչ փաստ մը ընծայել իւմէ վերնագունին,

Ողորմելի մտածմունք, որ օրինազանց եւ կարգազրկութեամբ պատմապարտ Հայ մը՝ արգիլեալ վայրէն ամենաանարգ միջոցներով փախցնելու նուաստացող թելադիր մը՝ Հայ եկեղեցական մը յինքն կոչուած ըլլալու փառք մ'իրեն սեպհականել կ'ենկրտի, եթէ չարագործ (սէլէռա) ներն կամ մահապարտներն բանտէն փախցնելով ազատելը՝ փառք մը վաստկիլ կարենայ նշանակել։

Ամենայն իրաւաբանական սկզբանց առջեւ՝ չարագործ մը փախցնող կամ փախցնել տուողը՝ չարագործին մեղսակից մն է, յանցաւոր մը փախցնել տըւողը՝ յանցակից մնէ. և կարգազուրկ Հայ եկեղեցական մը Փրկիչէն փախցնող կամ փախցընել տուողը՝ յիշեալ պատմապարտ եկեղեցականին ունեցած արժանիքէն աւելի արժանիք մը ցոյց տուած չըլլար, թո՛ղ որ պատմապարտ մը փախցնելու յանցանաց և պատասխանատըւութեան տակ կ'իյնայ Տէրութեան օրինաց առջեւ, ինչպէս որ էրօք այնպէս է, զի օսմ. Սուլթաններուն տուած իրաւունքն ու արտօնութիւնն է մեր Պատրիարքաց՝ որով յանցապարտ եկեղեցականներն Հայոց իշխանութեանը ձեռօքը արգիլուին և բանտարկուին, և զի ազգ. հիւանդանոցէն արգիլեալ պատժապարտ մը փախցնելը՝ տէրութեան բանտէն կալանաւոր մը փախցնել ըսել է։ Ցաւալին այն է որ բանտարկեալներով ու պատժապարտներով ժողովըրդեան մը թիւը աւելցնելու նըւաստացողներ դեռ կ'գտնուին երե՛ր աշխարհիս վրայ, որք անմնենք թէ ինչպէ՞ս օծիքնին պիտի կարենան ազատել երկրին օրինացը և իշխանութեանը ձեռքէն։ Զի կիմանամք թէ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը դատ է բացեր յիշեալ կարգազուրկ վարդապետը փախցնող Բերացի երիտասարդին և իրեն գործակից մի քանի հասունեանց դէմ, նորա փախուստը դիւրացուցած ըլլալու ամբաստանութեամբ, և որոց տալիք հարցաքննութենէն ու խոստովանութենէն պիտի յայտնուի թէ բուն որո՞նք եղած են Արղութեանի փախուստը թելադրողներն ու պատրաստողները։

Այս առթիւ սա՛ ևս հարկ կ'համարիմք ըսել թէ, Փրկչի մեր Հիւանդանոցը սաուզիւ անոց հիւանդաց և ուսանող անտէր տղայոց համար միայն ապաստանարան մ'ըլլալու յատկացեալ չէնք մ'ըլլալովը, անառակներ կամ յանցաւորներ պահելու յարմարութիւն մը չունենալուն համար, քանի մ'անգամ է որ այսպիսի փախուստներ կ'պատահի, հակառակ ամեն հսկողութեան, ուստի եւ փափաքելի էր որ հասարակութիւնն ալ ջատագովելով այս մասին Փրկչի Հոգաբարձութեան իղձը, աջակցէր նմա՝ յիշեալ ազգային յարկին չինուածական մի քանի թերութիւններն լրացընելու։

Թէրճէմանը-Էֆքեար Թերթը երէկ Հասան էֆ.ի չը. երեկոյ կայսերական պալատն երթալու հանդէսը նկարագրելով ԱԶԳԱՑԻՆ խորագրի տակ, «Էրմենի Գաթօլիք միլլէթի բաթրիգի» ախտղոսը կընծայէ նմա, մինչդեռ Հասան էֆ. Սուլթանին ներկայութեանը խօսած ուղերձին մէջ, զոր նոյնպէս յիշեալ թերթը քիչ մը վարը կը հրատարակէ, իր ներկայացուցած հասարակութեան հաւատարիմ հպատակութիւնը ն.վեհափառութեանը մատուցանե. [illegible] թանաթը Սէնիէլէրինին Գաթօլիք խնվանը հալիզ օլան պիլճիւմլէ թէպա'այը սատագայը Շահանէլէրինին» ներկայացուցիչը կանուանէ ինքզինքը. առանց «էրմէնի» բառը յիշելու և բերանն իսկ առնելու, այնպէս որ յիշեալ ուղերձին մէջ, սկիզբէն մինչև վերջը, գոնէ մէկ անգամ «էրմէնի» բառին յիշատակութիւնը չ'անեռնուիր։

Հասան էֆ. եթէ իրօ՛ք Թուրքիոյ առհասարակ կաթոլիկ ժողովրդոց, այսինքն հայ-կաթոլիկ, լատին կամ Լեւանթէն, Հոլէպլի և յոյն կաթոլիկ, Բիլտանի կամ Սիւրեանի կաթոլիկ, և այլ պապական բոլոր ժողովըրդոց ներկայացուցիչն եղած ըլնէր Բ.Դրան առջև, այն ատեն թերևս իրաւունք կունենար «էրմէնի» տիտղոսը յանձնէ ի բաց նետելու, մինչդեռ միւս ազգի կաթոլիկ ժողովուրդք իրենց զատ Պատրիարքն ու լատին նուիրակն ունենալով, Հասան էֆ. սոսկ Հայ-կաթոլիկաց Պատրիարքն ըլլալովը հանդերձ, կը մերժէ և չընդունիր ՀԱՅ անունըն իր ներկայացուցած ժողովըրդեանը համար, նոյնիսկ իւր պաշտօնական եւ հանդիսաւոր յայտարարութեանը մէջ։

Հասան էֆ. իրաւունք կըրնայ ունենալ Հայ անունը չընդունիլ իր անձին համար, զի ինքը ծննդեամբ Հայ չէ, իսկ իր ներկայացուցած հասարակութեանը համար ալ Հայ անունը չճանչելն ու չխոստովանիլը՝ մեծ անիրաւութիւն մ'է թէ Հայ-կաթոլիկ ժողովրդեան և թէ Հայ անուան, մինչդեռ իրեն տրուած Պատրիարքութեանը կայսերական Պէրաթն ալ զինքը «Էրմէնի-Գաթօլիք» ժողովրդեան պատրիարքը կանուանէ։

Ուստի զարմանալի է որ Թէրճէմանը-Էֆքեար խիղճ չէ ըրած «Ազգային» խորագրին ներքեւ հրատարակելու այնպիսի մէկումը ունկնդրութեան հանդէսը, որ Հայութիւնն անարգած ըլլալու* համար անշուշտ՝ իր պաշտօնական տիտղոսին մէջ. Զի ԷՐՄԷՆԻ բառը կ'մերժէ և չընդունիր հրապարակաւ. Մե՛ծ անխղճութիւն։

Մարաշէն գրուած նամակ մը կ'ծանուցանէ թէ Սսոյ կաթողիկոսին, Հայ կաթոլիկաց առաջնորդին, անգղ. հիւպատոս Մր. Զէրմայտի, Մարաշի կառավարչին, Հալէպի կուսակալ և կայս. Քօմիսէր Սաիտ բաշայի ու Նուրեան էֆ.ի ներկայութեանը, Ուլնացի 120 բանտարկելոց, որոց 4ը մահուան դատապարտուած էին, ընդհ. [illegible] բանտարկեալք «փատիշահըմըզ չօ՛գ եաշա՛» աղաղակաւը ընդուներ են սոյն ներողութեան հրատարակութիւնը և շնորհակալութիւն մատուցեր են կայս. Քօմիսէրներուն։

Իւսկ. Եէնի Մահալլէ Ս.կարապետ եկեղեցւոյ Աւագ երէց Արժ. Տ. Յովհաննէս քհնյ. Եայլաեան, յետ երկար հիւանդութեան կիր. գիշեր իր մահկանացու ընթացքը կնքելով, երէկ ալ յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուեր է։

Վակըթ այսօր կ'ծանուցանէ թէ, Վանայ մէջ և շրջակայքը սովուն սաստկանալուն վրայ ժողովրդոց ենթարկեալ թշուառութիւնն ու խեղճութիւնը հաիմացուելով, Հայոց Պատրիարք Սրբազանը ամեն կողմէ նպաստ հաւաքել տալէ զատ, Բ. Դրան ալ հաղորդեր է իրաց վիճակը. —անշուշտ կառավարութենէն ալ հարկ եղած օգնութիւնը խնդրելու։

Վարնայէն կը ծանուցանեն թէ յիշեալ գաւառին պուլկար վարժարանաց վերատեսուչը Պ.Բայնօֆ, անցեալներն Պուլկարիոյ հոգևր.կրթութեան պաշտօնէէն առած հրամանին վըրայ, Վառնայի ինչպէս բոլոր ազգաց՝ նոյնպէս նաև մեր ազգային երկսեռ վարժարաններն ալ այցելեր է, եւ ատենախօսութիւն մ'ընելով յայտներ է թէ իւր այս այցելութեան նպատակըն է դպրոցներուս վիճակը քննելով տեղեկագրել կրթութեան պաշտօնէին, ինչպէս նաև վարժարանաց մէջ հետեւիլ պէտք եղած կարգադրութիւնը և պուլկարերէն լեզուն ալ ուսուցանելու հարկն իմացնել։ Տեղացւոց խնդրանացը վրայ Պ. Բայնօֆ խոստացեր է պուլկարերէն լեզուի ուսուցմանն համար ձրիաբար դասատու մը ղրկել մեր վարժարանը և երբեմն ալ այցելութեամբը պատուել։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

Վիէննա 15 դկտմ.

Պօսնայէն հասնող լուրն կը ծանուցանեն թէ ճանապարհաց շատը գոցուեր են յորդառատ տեղացած ձեան պատճառաւ։

Լրաթերթք կ'մեղադրեն զկառավարութիւնը՝ Հերսէքի ու Պօսնայի մէջ միայն Տալմաթ ու Խրուաթ պաշտօնավարք ղըրկած ըլլալուն համար, և խորհուրդ կ'տան որ ապագային՝ գերմանացի գործակալներ յղէ։

Հոս հրատարակեալ հեռագիրք՝ Պուլկարիոյ իշխանին կող. [illegible] հնարաւորութիւնը յոյց կ'տան, Ռուսիա խորհուրդ տալով իրեն փոփոխել այժմու սահմանադրութիւնը որ արգելք մ'է ուժէ կառավարութեան մը հաստատուելուն, և շատ մը հիւպատոսք ալ նմանապէս կարծիք յայտնած ըլլալով թէ այդ սահմանադրութիւնը շատ ազատական է։

Ինչ ալ ըլլի՝ հաւանական է թէ՝ Պուլկարիոյ իշխանը պաշարման վիճակ պիտի հրատարակէ 2 ամսէն ըլլալիք նոր երեսփ. ընտրութեանց միջոցին, վերջին ընտրութեանց ատեն եղածին պէս նոր խռովութիւններ կանխածուելուն պատճառաւ, և այն ատեն լրագրական ազատութիւնն ու գումարմանց իրաւունքն ալ պիտի դադրին առժամանակեայ կերպիւ։

Լոնտրա 15 դկտմ.

Բոպէրթս զօրապետը զեկոյց Հէրաթի կառավարիչ Էյուպ խանի՝ որ եթէ կուզէ իր պաշտօնին մէջ մնալ, պէտք է որ այդ քաղաքը Անգղիոյ շահուն նպաստաւոր ղիրքի մը մէջ պահէ։ Կ'կարծուի թէ Աֆղանիստանի մէջ Անգղիացւոց դէմ թշնամութիւնք սկսեր են՝ ելած այն զրոյցին պատճառաւը թէ Անգղիա կուզէ վերջնապէս Աֆղանիստանը միացնել։ Լրաթերթք կ'ըսեն թէ Աֆղանաց այս յարձակումը աւելի լաւ է

քան թէ հուզկահարական պատերազմը՝ որ կրնար երկար տեւել։

Կալկաթայէն հեռագիր մը կ'հաւաստէ թէ՝ Անգղիացիք Աֆղանիստանի գաւառները գրաւելնէն ի վեր է որ այդ երկրին ճշմարիտ կացութիւնը կըրցեր են ճանչել, համոզուելով թէ՝ իւրաքանչիւր նահանգի գլխաւորք որոշած են իրենցմէ մէկն ալ Աֆղանիստանի Էմիր չճանչել. հետեւաբար Անգղիա ալ պիտի պարտաւորի Աֆղանիստանը կամ խել մը փոքր պետութեանց բաժնել և կամ Հնդկաստանի հետ միացնել։

Գապուլի շուրջը եղած վերջին կռիւներուն վրայօք Րօպէրթըս զօրապետին ղրկած տեղեկագիրք կըսեն թէ՝ Աֆղանք դեկտ. 13ին արդարեւ յաղթուեր են, իսկ Գապուլի շուրջը դեռ բաւական ամուր դիրքերու մէջ նստած կ'գտնուին։

Այս առտուան թերթերու հեռագրացը նայելով, Գապուլի մէջ Ռուսիոյ նոր խարդաւանանքը նշմարուեր է։

Պէրլին 14 դեկտ.

Կ'հաւաստեն թէ Ռուսիոյ գահաժառանգ մեծ դուքսը Պ. Վալուեֆի քաղաքականութեանը կողմը բռներ է, իսկ Ռուսիոյ կայսրը Կորչաքօֆ իշխանին և պատերազմի պաշտօնեայ Միլիութինի զօրապետին գաղափարացն յարեր է։

Ցառաջիկայ գարնան՝ կեդր. Ասիոյ մէջ ըլլալը որոշուած զինուորական մեծ շարժմանն համար՝ Ռուսիոյ մէջ արտաքոյ կարգի պատրաստութիւնք կ'տեսնուին, կըսեն Բէթէրսպուրկէն եկած տեղեկութիւնք։ Սոյն պատրաստութիւնները՝ Աֆղանիստանի խնդիրն միատեղ կարգադրելու համար Ռուսիոյ ըրած առաջարկութիւնը՝ Լորտ Սալիզպրիէն մերժուելուն կը վերընծայուի։ —Գերմ. թերթերը կ'կարծեն թէ՝ Ռուսիոյ այդ պատրաստութիւնք 2 նպատակի համար են, մէկը կեդր. Ասիոյ մէջ իր ազդեցութեանը նուազելէն վախնալով, Թէքէ—Թիւրքմէնները պատժելու, միւսըն ալ՝ Մէրվ ու Հերադ քաղաքները գրաւելու համար։

ԱՅԼԵՒԱՅԼՔ

Երեկ Մուհարրէմ 1, Տօնական տարեգլուխն ըլլալուն առթիւ նախարարք յատկապէս կայս. պալատն երթալով նոր հաւուրի ընդունելութեանց ներկայ գտնուեցան։

—Թայմզի Վիէննայէն գրուած թղթակցութիւն մը կըսէ թէ՝ Զիչի կոմսը շատ աշխատեր է Պէյքըր փաշայի տրուած նոր պաշտօնը ետ ձգել տալու և չէ յաջողեր։ Նմանապէս Բօյլթըչէ Փօրէսբօնտէնցի Կ. Պոլսէն առած մէկ նամակը կ'ըսէ, որուն մէջ քսած է թէ՝ Լօպանոֆ իշխանին Բ. Դրնէն առնելով Լիվատիա տարած՝ Թուրքօ-ռուսական դաշնակցութեան մը ծրագիրը Ցարին կողմէն չէ ընդունուեր։

—Փոքր Ասիոյ բարենորոգմանց քննիչ զօրապետ Պէյքըր փաշա նոյմ. 23ին Մարտին հասնելով, հետեւեալ օրն ալ Սկենտէրէն կ'սպասուի եղեր։ Ճանբան Քիոս կղզին ալ հանդիպելով, Արշիպիղագեան կղզեաց կառավարիչ Սատըգ փաշայի ապարանքը ճաշեր է։

—Բերացի երկու սեղանաւոր անձանց զաւկներ, մին գաղիացի և միւսը իտալացի, այս օրերս հասարակ կառքով մը Ալէմտաղիի կողմերն որսորդութեան ելնելով, Չամլըճայէն 1 ժամ հեռի՝ 2 հոգի յանկարծ կառքը կ'կեցնեն, դանակը կը բանան և ատրճանակնին որսորդաց կուրծքին դնելով, անձնատուր ըլլալ կ'պահանջեն։ Երիտասարդք զէնքերնին պատեաններու մէջ դրած ըլլալով, յանկարծակիի կ'գան, և ատեն չունենալով զանոնք գործածելու կտրիճութիւն վրայի զէնքերնին, մթերքնին, ոսկինին ու ժամացոյցնին յանձնել. որոյ վըրայ չարագործք հեռանալով կը թողուն որ կառքը իր ճանբան երթայ։ Որսորդք ետ կ'դառնան, բայց հազիւ թէ 5 վայրկեան գացած էին՝ չարագործք նորէն կեցնելով կառքը իտալացի երիտասարդը վար կիջեցնեն, և դաշոյնը կոկորդին վրայ դնելով կախպին որ այդ նորաձև զէնքերուն գործածութեան կերպը սովրեցնէ իրենց. յետոյ կ'թողուն որ երթան կառապանը մտրակելով ձիերը՝ որսորդք ուղղակի Իւսկիւտարի միւթէսարըֆին կերթան և գործը կ'պատմեն որն որ իսկոյն հրաման կընէ մէկ քանի զապթիէներու՝ որ միևնոյն կառքը նըստելով նշանակեալ տեղն երթան։ Գողերը նորէն կառք մը տեսնելով որ այդ ճանբէն կանցնէր, և բնաւ ալ կասկած մը չունենալով կառքին կերպարանքէն և չկարծելով որ ոստիկանութիւնը այսպէս շուտափոյթ եղած լինի, իսկոյն կ'յարձակին այս նոր որսին ալ վրայ, բայց անմիջապէս կ'բռնուին և այժմ հարցաքննութեան տակ են եղեր։

—Հաւվիի թղթատարութեան վերատեսչէն մայրաքաղաքիս թղթատուներն երէկ հասած հեռագիր մը կ'ծանուցանէ, դեկտ. 3ին Կ. Պոլսէն Պրէնտիզիի ճանբով ղրկուած եւրոպական նամակաց Անգղիոյ յատուկ պայուսակներն գրուած վաւերը միայն՝ ճանբան բռնկեր այրեր է, կառախումբը Հաւվէն Բարիզ երթալու միջոցին։

—Թիճարէթի խառն Ատեանին Կ. Շահպազ էֆ. նախագահ անուանելէն ի վեր է որ, կըսէ Մոնիթէօր, յիշեալ դատարանը 2 հայազգի և 1 տաճիկ անդամէ բաղկացած լինելով յոյն անդամ չկար մէջը։ Այս պակասը լեցնելու համար, կառավարութիւնը այս անգամ Եօրկիատէս էֆ. յիշեալ դատարանին անդամ կանուանէ Նուպարեան Տիգրան էֆ.ի տեղ, այս վերջինն ալ ուրիշ պաշտօնի մը կոչելով։ Ասոր վրայ զրոյց կելնէ թէ Նուպարեան էֆ.ի այս փոփոխութիւնը յառաջ եկեր է իւր բռնած ընթացքէն՝ կարծեմք Օսմ. Պանքային դէմ Պ. Պոմպրա սեղանաւորին վարած դատին մէջ։ Մոնիթէօր կըսէ թէ այդ զրոյցը բոլորովին անհիմն է, և միայն չարամտութեամբ հնարուած սուտ մ'է պատիւն արատելու Նուպարեան էֆ.ի՝ որ դեռ կայս. կառավարութեան վստահութիւնը կ'վայելէ։

—Իզմիտէն Մոնիթէօրի գրուած թղթակցութիւն մը յիշեալ վիճակին գիւղերն ու քաղաքներն և բնակչաց բարոքն ու հանգամանքը մանրամասնօրէն նկարագրելէն յետոյ, յայտնելով թէ Պարթընէն քսակեսայ մինչև Աստաբազար, Հէնտէք, Տուզճա, Տէվէրիկ և Վիրան չէհիր, բոլորն ալ Չերքէզներուն իշխանութեանը տակն են, կըսէ թէ տեղական բարենորոգման ու հասարակաց ապահովութեան գործոյն մէջ ըլլալիք առաջին բանն է՝ Չերքէզներուն վրանին կրած րեվօլվէրներն ամենքն ալ ժողվել։

—Երուսաղէմէն կ'գրեն թէ յիշեալ քաղաքն հաստատուող Վիրթէմպէրկցիներն (գերմանացիք) նոյն տեղը գտնուած աղօրիք մը մէջը զետեղելու համար, այս անգամ Անգղիոյէն ահագին խոշորութեամբ մեքենայ մը բերել տուեր են։ Երուսաղէմ գտնուող Ամերիկացիք ալ Դամասկոսի կողմերը երթալու և հող կամ գետին գնելով պարտէզներ ու արտեր շինելու և բանեցնելու միաքնին եղեր։

—Պուլկարայ Էկզարքը Ֆիլիպէէն ներկայ ամսոյս մէջ Կ. Պոլիս պիտի գայ եղեր իր բընակութիւնը հոս հաստատելու։

—Պուլկարք Վառնայի անունը փոխելով, Չարքօֆ-Սէլօ դըրեր են, որն որ Ռուսիոյ կայսեր Զմրան-Պալատան անունն է։

—Վրացի ոճրագործ-անձնասպան Գէորգի դիակը շր. որ Գալաթայէն Պոլիս ոստիկանութեան բերուելով, անկէ ալ մեր Պատրիարքարանին յանձնուեր է թաղելու։

—Բ. Դուռն այս անգամ մեծ տէրութեանց դեսպաններուն շրջաբերական ծանուցագիր մը ուղղելով Կուսինէի խնդրոյն նկատմամբ, խնդրոյն մանրամասն պարագաները բացատրելէն յետոյ, յայտնէ թէ Մուխթար փաշայի տրուած հրահանգացը համեմատ՝ խնդիրը մօտ ատենէն կ'կարգադրուի, թէ Բ. Դուռը՝ Պերլինի դաշնագրին գործադրութեանը դէմ ամենափոքր դժուարութիւն մը անգամ հանել չուզեր. և կը խնդրէ մեծ Տէրութիւններէն որ ըսկուցանեն Գարատաղի կառավարութեան ալ՝ թէ հարկ չէ որ այնքան աճապարէ խընդրոյն լուծմանը։

—Վիէննայի Նոյ Ֆրայ Բրէսէ և Աւկզպուրկի Ալկէմայնէ Ցայթունկ թերթերուն մայրաքաղաքս ալ մտնելն արգիլուեր է։

—Ցունաց Պատրիարքարանի եկեղեցւոյն շինութեանն համար երթալիք ատաղձը՝ ատաղձի վաճառականք ձրի նուիրեր են։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Այս առտուան բացուեցաւ	10·37
Րումէլի	32·25
Թղթադրամ	880·00
Պղինձ	350·00

Մեր ընթերցողներէն շատեր հարցնելով մեզ՝ թերթերնուս մէջ անցեալներն հրատարակել սկսուած ՓԱՐԻԶՈՒ ՏԱՐՓԱՆԻ անուն վիպասանութեանը շարունակութեանը նկատմամբ, հարկ կ'համարիմք ծանուցանել այս առթիւ, թէ գործոյն Ա. մասը աւարտելէն յետոյ, նախ՝ ուրիշ կարեւոր հրատարակութեանց վրայ հասնելուն, և երկրորդ՝ օրերուն խիստ կարճութեանը պատճառաւ յիշեալ վիպասանութեան հրատարակութիւնք մինչև ցարդ ընդհատելու ստիպուած ըլլալով, կ'վստահեցնեմք մեր ընթերցողներն թէ քիչ ատենէն վերստին դորա շարունակութիւնը ձեռք պիտի առնունք։

ԱԶԴ

առ Հայ վաճառականս

Հայերէնի և Գաղղիերէնի վարժ և հմուտ ազգային մը կը փափագի պարապոյ ժամերուն գոհացուցիչ պայմաններով, վերոյիշեալ երկու լեզուօք վաճառականաց նամակագրութիւնն ընել կամ չափահասից գաղղիերէն դաս տալ։

Դիմել առ խմբագրատուն Լրագրոյ։

ԻԼԱՆ

Պալատ ճիվարը Լօնձա ճատտէսինտէ միւհիմէրէ 1 քեարկիր էվլի 4 տիվարլարը պարմաքլը պիր արսանըն, վէ Այվանսէրայ իսկէլէ ճատտէսինտէ պիր օտա սօգուգ պարդ տիւքքեանլարըն պայլըղըն պիր բուչ հիսսէսի սաթըլըգ օլուպ, թալէպլերի օլանլարըն՝ Սամաթիայտա Փամօնտօ խանընտա Նօ. 14 մաղազայա միւրաճաաթ էյլէմելէրի իլան օլունուր։

ՕՐԱՑՈՅՑ 1880

Տէր Երեմիայի

Գին մէճիտ դրամ 1 ղրշ

ՕՐԱՑՈՅՑ 1880

Գրասիրաց Ընկերութեան

Գին մէճիտ դրամ 1 ղրշ.

ՕՐԱՑՈՅՑ 1880

Ս. Երուսաղեմայ

Գին մէճիտ դրամ 1 ղրշ.

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՕՐԱՑՈՅՑ

Զարդարեան

Գին մէճիտ դրամ 2 ղրուշ

Կը ծախուին ամեն Գրավաճառաց քով եւ Զարդարեան վաճառատունը՝ վաւերացեալ Հիւանդանոցի կնքով. Ընդարձակ Օրացոյցը կը պարունակէ 80 երեսէ բաղկացեալ յաւելուած մը պատկերաւ և կարեւոր նիւթերու, որոց են Քաղաքավարութիւն, Զարդարանք ու Մաքրութիւն, Շէնք, Շնորհքի վրայ ընդհանրապէս, Այցելութեան վրայ զանազանութիւն, Հացկերոյթ տալ։ Սեղանի Նստելու, քաղուած։ Նիւթերու վրայ առողջապահական տեսութիւնք, Բարկութիւն. Վախ, Տխրութիւն կամ Վիշտ, Նախանձ, Ցասումն... Այլեւայլք—Մանրավէպք. Կործանեալ մահ, ինչ ինչ պտուղներ երկար ատեն պահելու կերպեր։ Զուարճալիք, Նրբ պանդուխտ պատմութիւն Մեծանալ։

ՆՈՒԷՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

Ստեփան Մ. Շահեան

Սոյն գրքոյկը որ գոյնզգոյն և ոսկեզօծ կափարիչներով, 24 երեսէ բաղկացեալ և 5 պատկերներով զարդարուած է, աղջկանց բաւական լաւ նուէր մը կրնայ ըլլալ, որ նոր տարւոյ առթիւ դիտողութիւնք և երկրային խորհրդածութիւն մը ունենալէ զատ կ'պարունակէ նաև մի քանի բարոյական և զուարճալի պատմութիւնք։

Կեդրոնատեղին է Մէրճան-Շուկայն թիւ 33 Սրապեան Գաղտասար աղայի գրատունը, և կ'ծախուի ուրիշ գրավաճառաց քով. Ի գին 2 ղր. արծաթ դրամ։

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

Տարեկան Նիստ Հրապարակական

ՃԱՌ

ՊԱՐՈՆ ԺԻՒԼ ՍԻՄՈՆԻ

Տնօրէնի Ակադեմիային

Թարգմանեաց

Եղիայ Ս. Ալահեան

Կ'գտնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով և Պաշճէ-գաբու Սաւճի Օղլու աղային խանութը։

ԵՐԱՆ ՀԱՅԿԱԶՆ

ԱՐԱՐՔ

ՓԱԶԱՆ ՀԱՐՔԱՑ

Գրեաց

Նուպար Վէլէ Պէտրեան

Միհրան Մ. Կ. ուխտին Տարօնոյ

Կ'գտնուի ամեն հայ գրավաճառաց քով և Պաշճէ-գաբու Սաւճի Օղլու աղայի խանութը. գին 100 փր.

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

Ա. Մ. ԳԱՐԻՊԵԱՆ

10 Նէւբէ-Գալաթըրզմ Բերա

Այս Թղթավաճառանոցին մէջ կ'վաճառուին ամեն տեսակ գրի ու գծագրութեան վերաբերեալ Պիտոյք խիստ չափաւոր գներով։

Թղթավաճառանոցս յատկապէս դպրոցատարաց, դպրոցականաց ու ազգ. ընկերութեանց ուշադրութեանը կը ներկայացնեմք։

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՑԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ

Խօսեցաւ

ՀՐԱՆՏ ԱՍԱՏՈՒՐ

Ազգային Հիւանդանոցի պարտիզի մէջ

27 Մայիս 1879

Կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով և Բերա Պօաճէն ֆրանսացւոյն գրատունը ի գին 2 ու կէս ղրշ. արծաթ։

ՇԱՐԳ

ՄՈՒՀԱՐԷՊԷՍԻ ՀԻՔԻԱՅԷՍԻ

Հեղինակութիւն

ՎԱՐԴԱՆ ՓԱՇԻ

Բաժանորդ գրուիլ ուզողներն դիմելու են Բերայ Թարլա-Պաշը փողոց թիւ 22 քազինօ գործոյս հրատարակիչ Միհրան Ա. Վէլթաչեան էֆ.ի և Պոլիս Սուլթան-Համամ Եաստ էֆ խանը փորագրիչ Պերպէրեան Նշան էֆ.ի։

Իսկ անտի առ անտի գնել ուզողաց համար կ'ծախուի Էմին-Էօնիւ Ջրավաճառ Մհ. Օղլու աղայի խանութը, Բերայ Եղա-Ջամի ծխավաճառ Բաղթճեան Յովսէփ աղայի 167 թիւ և Թարլա պաշը ծխավաճառ Անդրէաս աղայի խանութները։

ՀԱՄԱՌՕՏ ՄԱՐՄՆԱՄԱՐԶՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Հրատարակիչ

ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

—o—

Սոյն կարեւոր և օգտակար գրքոյկը, որ թէ՛ ի պէտս վարժարանաց և թէ տանեցի … կրնայ միանգամայն ծառայել, յստակ բացատրութեամբ, 130 փայտատիպ պատկերօք ճոխացեալ և 140 երեսէ բաղկացեալ ընտիր դասագիրք մ'է, գինն է կէս արծաթ մէճիտ, (ցաղդ բնագրին գինն ըլլալով 5 ու կէս ֆր.)

Կ'ծախուի Կ. Պոլիս Սուլթան-Համամ Եաստ էֆ. խանը թիւ 17, Նշան էֆ. Պէրպէրեանի փորագրատունը և բոլոր գրավաճառաց քով։

Մէթոտը խմբ Ալի խանի վերի յարկը թիւ 20 սենեկի մէջ ամեն օր Տաճկերէն և Ֆրանսերէն լեզուաց ինչպէս նաև Թղթակցութեան և Տոմարակալութեան դասախօսութիւններ կ'ըլլին որոշեալ ժամերու մէջ։ Նոյն սենեակը նաև յանձն կառնու պատրաստել տաճկերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով … ամեն տեսակ պաշտօնական և ոչ պաշտօնական գրութիւն, զոր օրինակ խնդրագիր, Նամակագիր, Տեղեկագիր, … Նոյն ազգային սենեակը գիտելով կրնան առաջնորդ լինել թէ՛ դասատւութեան և թէ միանգամայն վերոյիշեալ գրութեանց վերաբերութեամբ՝ փոյթ եւ խնամ, ինչպէս նաև բանաւոր եւ գոհացուցիչ պայմաններ պիտի գտնեն նոյն տեղւ։

Յովսէփ Յ. Աբրահեան

—•—

ԹԱՏՍԻԼԼԻ ԳԱԶԷՄԻԱ

1880 տարւոյն յատկացեալ Գաղղիերէն ամեն տարիներ եկող գաղղիարէն ժամանակին դէպքերուն վրայօք շատ աւելի յստակ և ընդարձակ ծանօթութիւններով եւ երազներու մեկնութիւններ պարունակեալ հրատարակուած է։ Գին 2 ղրշ։ Կ'ծախուի Զաքմաքճըլար Յովսէփ Գափամճեանի գրատունը։

—o—

ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

Աշխատասիրեաց

Մ. Պաղտասարեան Հէլէպցի

1879

Անգլիերէն լեզուին գիտութ ընտելանալու և քիչ ատենի մէջ խօսիլ սորվելու համար յարմարագոյն և մէկ հատիկ գործի մը կրնար համարուիլ այս նոր գիրքը, որ 240 երեսէ բաղկացեալ է և կ'պարունակէ հետեւեալները։

Մասն Ա. Քերականական կանոններ.—Մասն Բ. Զրուցատրութիւնք։—Մասն Գ. Անգլիերէնի յատուկ ոճերը։—Մասն Դ. Համառօտ Նամականի։—Մասն Ե. Համառօտ Բառարան Հայերէնէ յԱնգլիերէն։—Մասն Զ. Համառօտ Բառարան Անգլիերէնէ ի Հայերէն։

Արամեան տպարանէն ի լոյս ընծայուած այս գործը՝ մաքուր տպագրութեամբ եւ անգլիական կազմով գեղեցիկ կերպիւ … կը ծախուի ամեն գրավաճառաց խանութները ի գին երկու Ֆրանք։

ԳԻՏԵԼԻՔ ՈՒ ՊԱՐՏԻՔ ՏՂՈՑ

Բազմարդիւն Ամուրեան էֆ. ի աշխատասիրութեամբ Իզմիրի Տէտէեան եղբարց տպարանէն ի լոյս ընծայեալ 248 երեսէ բաղկացած պատուական գիրք մ'է, որ կրնայ հեղինակին առաջ հրատարակած «Նոր ընթերցարան»ին լրացուցիչ մասը համարուիլ և Մայկ. Բ. դասի աշակերտաց ծառայել։ Սոյն գործը՝ բաց ի ամենակարեւոր գիտելիքներէ կ'պարունակէ նաև այնպիսի նիւթեր որք ազգ. մանկտւոյն սրտին մէջ ի մատաղ հասակէ հայրենասիրական զգացումներ կը ներշնչեն։

Կը ծախուի Նէնի Ճամի Զիւինկիրլէր ճառօքսի թիւ 2, Ս. Պալճեան գրատունը, գին 1 1/2 ֆր։

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

'Ի ՊԷՏՍ ԴՊՐՈՑԱՑ

Յօրինեաց

Ն. Մ. Սէրոբեան

Ահաւասիկ առաջին դասագիրք ընթերցանութեան, որ ազգային կրթութեան յարմար բարոյական … նիւթեր պարունակելէ զատ, … պատկերներով ճոխացեալ է։

Սոյն գրքոյկը 112 … բաղկացեալ, մաքուր կերպով տպագրեալ և կազմեալ … կ'ծախուի Նէնի Ճամի Զիւինկիրլէր ճառօքսի թիւ 2 Ս. Պալճեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով։

Գին 2 ու կէս ղրշ. արծաթ

—o—

ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցաւը դեղը բոլորովին բուսեղէններէ բաղադրուած ըլլալով թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կը գործածուի ու բազմաթիւ ցաւեր ու հիւանդութիւններ շուտով կը բժշկէ, ինչպէս որ վարը յիշուած է։

Ամեն տեսակ Քօլի, Բաստամաքի, մէջքի կամ Աղիքներու ցաւեր, ու նաև Թանկը, Քօլերա և այլ ամառուան հիւանդութիւններ ունեցողները այս դեղէն խմելու են հետեւեալ կերպով։ Կէս գաւաթ ջուրի մէջ, գիր ապուրի մը դգալէն աւելի շաքար, վրան քսան կաթիլ դգալ մը Փանասէ աղէկ մը խառնէ ու խմէ։

Կոկորդի հիւանդութեանց, և Ուռեցքի համար դեղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը՝ մէկ կամ երկու անուշի դգալ այն բաղադրութենէն խմէ։ Ցօղացաւի, Ռիւմաթիզմի, Ոտքի ցաւի, Սառանքի ու տեսակ տեսակ կանանց ցաւերու համար դուրսէն Փանասէ քսելով աղէկ մը շփելու է։ Ակռայի ցաւի համար քիչ մը բամպակ Փանասէի մէջ թաթխելով ցաւած ակռային վրայ դնելու է։

Ամեն ատեն երբոր ցաւ մը համար դուրսէն Փանասէ քսել հարկ կըլլայ, եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի շուտ բժշկութիւն կըլլայ։

Մարմնոյ այրուած կամ ճմլուած տեղերը բժշկելու համար վտանգը պատահածին պէս Փանասէէն վրան աղէկ մը լեցնելու է։ Դանակով եւն. կտրուած վէրքերը բժշկելու համար՝ արիւնը չորցած շուտով մը վէրքը կապելու և գայլին վրայէն Փանասէ լեցնելու է մինչեւ որ լաւ մը թրջի։ Փանասէն նաև արեան շրջանը կարգաւորէ ու բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ։

Այս դեղին օգտակարութեանը վրայ երկարօ էն գրել աւելորդ կը համարիմք, գործածողները զայն միշտ կը գովեն, ուզողը կրնայ անձամբ փորձել. գինն աժան է, Կը ծախուի Մինասեան … Համբերկեան վաճառատունը որ է Ղալաթիա Կ. Պոլսոյ

Ղալաթիա ԲՇ. 3 Դեկտ.

ԸՆԴՀ. ՊԱՐՏ. ԱՐԺ.

Բաց		10.23
Ցած գին		10.21
Բարձր գին		10.23
Գոց		10 22
Թղթադրամ բաց		880 00
ցած		880 00
բարձր		882 20
ժամը 11		880.00
Փոխ. 63ի	Փր.	00 00
» 65ի	»	57 00
» 69ի	»	56 00
» 73ի	»	49 00
Գանձատոմս		17 50
Սօսիէթէ Ժէնէրալ		4.08
Սօսիէթէ Օթօման		3.04
Պանք տը Քօնսթ.		6 00
Քրէտի Ժէնէրալ		3 25
Թրամվէյ		3 00
Բում. Երկաթուղի		31 50

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

(Օսմ. [illegible] 100 [illegible])

Անգղ. ոսկի	109.33
Գաղղ. »	87.17
Բօլ	89 32
Քըլիմց	51.12
Հինգնոց	18 10
Մէճիտիէ	18.25
Ճերմակ մէճիտ	06 34
Պշլիկ	360 00